

OBSAH

Úvod	9
Poznámka k českému vydání	18
Předmluva k prvnímu vydání	19
Předmluva autora k druhému vydání	25
KAPITOLA I	29
Rodná ves a původ rodiny. Přesídlení rolníků z Polského království do Haliče. Vzpomínky na rok 1846. Otcova smrt. Školka v Dzikowě. Mládí. Osvobození od vojenské služby a sňatek. Začátek hospodaření. Povstání roku 1863.	
KAPITOLA II	47
Dzików v době poddanství. Vesnice po zrušení poddanství. Obytné domy. Domácí vybavení a kuchařské náčiní. První hodiny. Ložní prádlo. Otop. Osvětlení. Šatstvo. Vlasy. Praní. Strava. Studny.	
KAPITOLA III	66
Obdělávání půdy. Bonita půdy. Zemědělské nářadí. Semena a plody. Ovocnářství a zelinářství. Květiny v oknech a na zahrádkách. Včelařství. Pastviny. Chov a ceny koní, skotu, bravu a drůbeže. Hlad v době poddanství a nedostatek chleba po zrušení poddanství. Cesty. Záplavy. Požáry. Tehdejší klima.	
KAPITOLA IV	90
Hospodářská služba a nádeníci. Vorařství. Sezónní pracovníci. Pašeráctví. Formanství. Řemesla a domácí výroba: tkalcovství, soukenictví,	

krejčovství a kožešnictví, ševcovství a sedlářství, výroba slaměných klobouků, kovářství, kolářství, bednářství, košíkářství, hrnčířství a cihlářství, mlynářství, olejárny, koželužny, kolomaznictví, miškáři, dráteníci, poznámky o řemeslech a domácí výrobě.

KAPITOLA V

119

Obchod na venkově. Jarmarky. Městský obchod. Začátky selského obchodování. Peněžní toky. Lichva. Úpadek selských hospodářství. Úpadek měšťanstva. Úpadek dvorů. Židé.

KAPITOLA VI

146

Společenský život sedláků v dřívější době. Sousedské setkávání. Nedělní zábavy. Svatby: dohazování, pozvánky na svatbu, svatební přípravy, svatební průvod, v krčmě a v domě, svatební zvyky a obřady. Hudba. Křtiny. Přízviska. Žerty a sázky. Pijáctví na zábavách a při různých příležitostech. Misie proti pijáctví.

KAPITOLA VII

166

Výchova dětí. Děti na pastvině. Otuzování a síla tehdejších lidí. Nemoci: koltun, návratná horečka, úrazy kostrče, cholera, vši. Nedostatečná zdravotní osvěta. První nemocnice. Léčba. Smrt. Pohřeb. Víra ve strašidla, čáry, pověry, kouzla. Náboženské praktiky. Poutě. Morálka.

KAPITOLA VIII

195

Obec. Starosta. Starostův úřad. Verbování rekrutů. Vojenská služba. Poslanci a servituty. Mandatáři. Okresní úřady. Změny po roce 1867. Obec po roce

1867. Vztah ke dvoru. Osvěta v době poddanství. Školy v Tarnobrzegu. Politický život, první volební hnutí. Vyprávění z minulosti a národní uvědomění.

KAPITOLA IX **227**

Další životní etapa. Dokupování pozemků. Půjčky. Cihelna. Vápenka a konkurenční boj. Rolnické spolky. Daně. Cesty do Krakova, do Rusi, Polského království a do dalších míst. Vzdělávání dětí. Jak jsem získal majetek a uznání mezi lidmi.

KAPITOLA X **252**

Účast v občanském životě. Obecní jmění od roku 1867. Zápůjční pokladní spolek v Tarnobrzegu. Obchodní společnost Bazar. Další společnosti a instituce v Tarnobrzegu. Pomník Bartosze Głowackého. Korunovace obrazu Nejsvětější Panny Marie Dzikowské. Národní dar pro básníka Ferdynanda Kurasie. Vzpomínky na lidi.

KAPITOLA XI **280**

Vypuknutí světové války. Pochod rakouských vojsk na Lublin. Bitvy, ústup rakouských vojsk, vstup Rusů do Tarnobrzegu. Návrat Rakušanů a jejich obrana. Velké škody po třech měsících války. Můj pobyt ve Vídni: cesta, vzpomínky a postřehy z Vídně, návrat domů, Tarnobrzeg a okolí po roce války. Záchrana lidí postižených válkou. Další válečné události a polské záležitosti. Pád Ruska, centrálních mocností a vznik nezávislého Polska.

KAPITOLA XII **351**

Pád rakouské správy v Tarnobrzegu. Manifestace 6. listopadu 1918, „tarnobrzeská republika“.

Odzbrojování četnických stanic. Rušení obecních úřadů. Útoky na dvory a židy. Zmařená vojenská pomoc Lvovu. První volby do Sejmu. Bolševické hnutí. Uklidnění obyvatelstva. Válka v roce 1920. Úřady v nezávislém Polsku. Peníze a ceny zboží. Hospodářské poměry: zemědělství, průmysl, obchod, zápůjční pokladní spolky. Život v obci. Společenský a politický život. Školství. Církev. Rok 1927: svatokrádež, požár zámku v Dzikowě. Záslužný kříž.

KAPITOLA XIII	401
Přítomnost a nedávná minulost. Příčiny pokroku: zrušení poddanství, zavedení pozemkových knih, autonomie země, úprava řek, lepší zemědělské nářadí, lepší komunikace, parcelace, emigrace za prací, osvěta, společnosti, střízlivost, neúprosná nutnost. Jak pokrok probíhal. Změny v krojích a zábavách. Změny způsobené světovou válkou a vznikem polského státu. Co dříve bylo dobré. Co lidem doposud nejvíce škodí. Co je největším darem člověka. Zakončení.	
DODATEK AUTORA	416
KE KAPITOLE VIII	429
Bývalé obecní zřízení a místní samospráva v bývalé Haliči. Vojenská správa v bývalé Haliči. Mimoškolní osvěta v Dzikowě. Národní oslavy v tarnobrzeském okrese. Rok 1809 u Sandoměře.	
Seznam fotografií	433
Jmenný rejstřík	435